

Informatīvais ziņojums

**«Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
darbību no 2015.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim »**

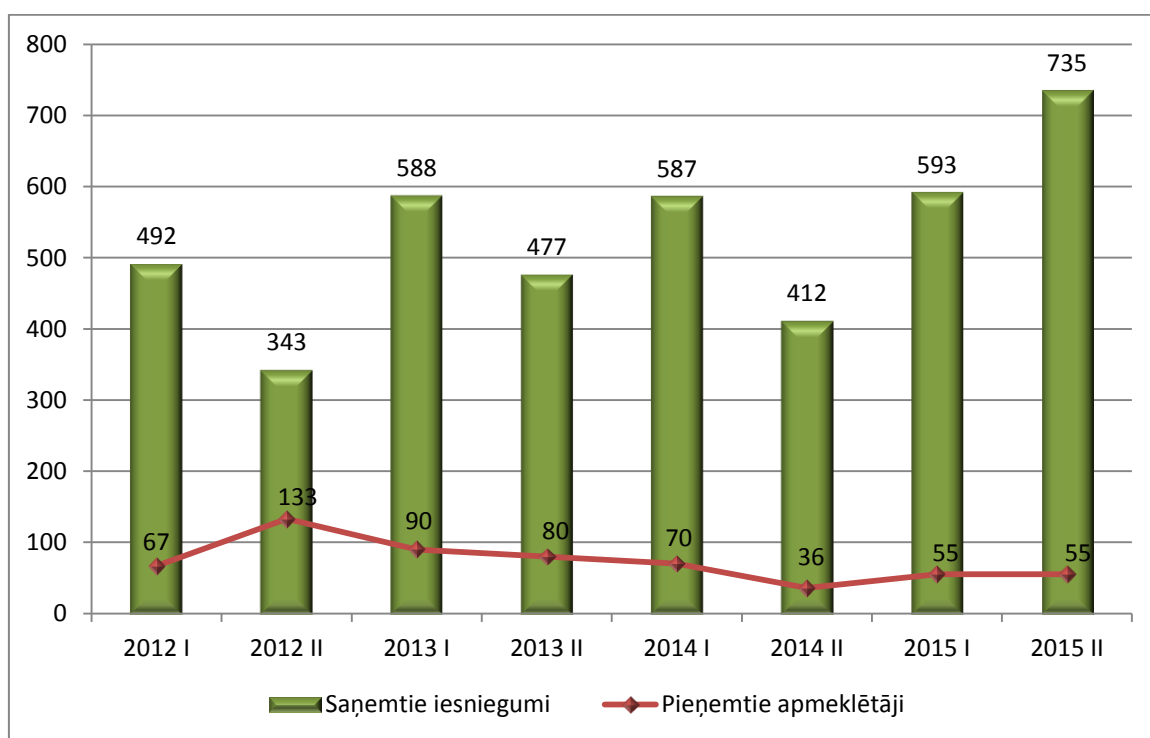
Vispārīga informācija

Informatīvais ziņojums par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – Birojs) darbību no 2015.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim sagatavots iesniegšanai Ministru kabinetā un Saeimā saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 4.panta trešās daļas 14.punktu.

Pārskata periodā Biroja lietvedībā kopā saņemti 735 privātpersonu iesniegumi, no kuriem 663 iesniegumi no fiziskām personām (tai skaitā anonīmi) un 72 iesniegumi no juridiskām personām. 2015.gada otrajā pusgadā Biroja Ziņojumu centrā ir pieņemti un uzklausti 55 apmeklētāji. Birojā saņemto iesniegumu un pieņemto apmeklētāju skaits atspoguļots 1.attēlā. 2015.gadā uz Biroja Ziņojumu centra bezmaksas tālruni saņemti 3272 zvani.

2015.gada 31.decembrī Birojā strādāja 143 darbinieki. Pārskata periodā darbā pieņemti 3 darbinieki, savukārt darba tiesiskās attiecības ir izbeigtas ar 5 darbiniekiem.

2015.gada otrajā pusgadā Birojam piešķirtais valsts budžeta finansējums bija 2 370 618 EUR, papildus tam Birojs piesaistīja ārvalstu finanšu palīdzību 410 428 EUR apmērā.

1.attēls. Saņemtie iesniegumi un pieņemtie apmeklētāji.

1. Korupcijas novēršana

1.1. Pretkorupcijas politikas koordinēšana, normatīvo aktu projektu izstrāde un korupcijas risku analīze

2015.gada 16.jūlijā ar Ministru kabineta rīkojumu Nr.393 tika apstiprinātas Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnes 2015.-2020.gadam. Vidējā termiņa attīstības plānošanas dokumentā izvirzītās korupcijas un krāpšanas novēršanas un apkarošanas politikas prioritātes galvenokārt ir balstītas uz labas pārvaldības, iekšējās kontroles un efektīvas cilvēkresursu vadības uzlabošanu publiskas personas institūcijās.

Pārskata periodā turpināts darbs pie informatīvā ziņojuma "Par iekšējās pretkorupcijas kontroles sistēmas novērtējumu publiskas personas institūcijās". Informatīvais ziņojums atspoguļos apkopoto informāciju par institūciju iekšējās pretkorupcijas kontroles sistēmas novērtējumu, balstoties uz kuru tiks sniegti priekšlikumi Ministru kabineta noteikumu projekta izstrādei par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijās.

2015.gada otrajā pusgadā sagatavoti 50 atzinumi par Latvijas tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektiem nolūkā izskaust tajos korupciju un interešu konfliktu veicinošas normas, izsakot 65 iebildumus un 21 priekšlikumu, tai skaitā par:

- noteikumu projektu "Kārtība, kādā nominē kandidātus valdes un padomes locekļu amatam kapitālsabiedrībās, kurās valstij kā dalībniekam (akcionāram) ir tiesības izvirzīt valdes vai padomes locekļus, un valdes locekļus valsts kapitālsabiedrībās, kurās ir izveidota padome";
- likumprojektu "Piespiedu dalītā īpašuma tiesisko attiecību privatizētajās daudzdzīvokļu mājās izbeigšanas likums";
- rīkojuma projektu "Valsts Zāļu aģentūras reorganizācija;
- likumprojektu "Grozījumi Aizsargjoslu likumā";
- noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2014.gada 7.oktobra noteikumos Nr.610 "Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi"".

Pārskata periodā Biroja pārstāvji aktīvi piedalījās citu institūciju rīkotajās saskaņošanas sanāksmēs, tai skaitā par:

- grozījumiem Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumos Nr.500 "Vispārīgie būvnoteikumi";
- noteikumu projektu "Konstatēto neatbilstību ziņošanas un neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanas kārtība Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fondu ieviešanā 2014. - 2020. gada plānošanas periodā";
- grozījumiem Enerģētikas likumā;
- trauksmes cēlēju regulējuma izstrādi;
- grozījumiem Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā, kuru mērķis ir novērst individuālu fizisku personu iespējamu neatļautu

iesaistīšanos ziedošanas starpniecībā politiskajām organizācijām, atvēlot ziedojumam visus savus legāli gūtos (deklarētos) ienākumus, un nodrošināt samērīgus valsts budžeta finansējuma izmaksas politiskajām partijām pārtraukšanas vai apturēšanas noteikumus. Biroja priekšlikumi ir saistīti arī ar Politisko partiju finanšu datu bāzes modernizācijas iespējām.

Biroja pārstāvji nodrošināja arī aktīvu dalību vairākās Saeimas komisiju sēdēs, piemēram, par likumprojektu "Grozījumi Konkurences likumā", par koncepcijā "Par korupcijas risku samazināšanu valsts pārvaldes iestādēs un pašvaldībās" ietvertā risinājuma 3.variantā minēto uzdevumu īstenošanas gaitu un par likumprojektu "Grozījums Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonu izdienas pensiju likumā".

Biroja darba grupas ietvaros saistībā ar Nozaru administratīvo pārkāpumu kodifikācijas ieviešanas sistēmu izstrādāti grozījumi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā, Priekšvēlēšanu aģitācijas likumā un likumā Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu.

2015.gada oktobrī Biroja priekšnieks J.Streļčenoks un Valsts administrācijas skolas direktore E.Kalniņa parakstīja sadarbības līgumu valsts pārvaldes iestādēs nodarbināto profesionālās pilnveides pasākumu īstenošanai labāka tiesiskā regulējuma izstrādē korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomās.

1.2. Starptautiskā sadarbība

Pārskata periodā Biroja pārstāvji piedalījās Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk – OECD) Pretkukuļošanas darba grupas plenārsēdē, kurā skatīts un pieņemts ziņojums par Latviju, kā arī sanāksmē ar OECD Juridiskā dienesta vadītāju par pievienošanās procesa attīstību.

2015.gada otrajā pusgadā sagatavota informācija Ārlietu ministrijas informatīvajam ziņojumam par pievienošanos OECD procesa gaitu, sniegta informācija Ekonomikas ministrijai par OECD rekomendāciju izpildi saistībā ar interešu konflikta novēršanu un Tieslietu ministrijai par OECD Pretkukuļošanas darba grupas rekomendāciju izpildes progresu un nosacījumu izpildes gaitu pievienošanās procesā.

Sagatavots progresa ziņojums Eiropas Padomes Starpvalstu pretkorupcijas grupai (turpmāk – GRECO) par IV kārtas rekomendāciju izpildi par korupcijas novēršanu parlamentā, tiesu varā un prokuratūrā, kā arī sniegta informācija Slovēnijas delegācijai GRECO par amatpersonu deklarēšanos.

Regulāri ir sagatavota un nosūtīta informācija ārvalstu institūcijām, tai skaitā Lietuvas Speciālajam izmeklēšanas dienestam, Ungārijas Iekšlietu ministrijai un Rumānijas Pretkorupcijas direktorātam.

Pārskata periodā ir sagatavoti divi projekta pieteikumi Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai izsludinātajā Hercule III grantu programmā – viens par Biroja tehniskās kapacitātes uzlabošanu, savukārt otrs par Biroja darbinieku prasmju pilnveidošanu.

Pārskata periodā turpināta sadarbības līgumā ar Igaunijas Tieslietu ministriju paredzētā projekta „Korupcijas mazināšana: koncentrējoties uz

korupcijas apkarošanu privātajā sektorā” īstenošana, kas tiek veikta sadarbībā ar Igaunijas, Dānijas un Spānijas partnerdienestiem.

2015.gada decembrī tika parakstīts sadarbības līgumu ar Moldovas Republikas Nacionālo pretkorupcijas centru par informācijas un pieredzes apmaiņu korupcijas novēršanā. Līguma mērķis ir panākt ciešāku sadarbību informācijas un pieredzes apmaiņā starp abām valstīm korupcijas novēršanā.

2015.gada otrajā pusē tika organizētas trīs (Ukrainas, ASV un Jordānijas) ārvalstu viesu delegāciju vizītes Birojā, lai iepazīstinātu ar pieredzi pretkorupcijas politikas plānošanā, valsts amatpersonu izglītošanā un sabiedrības informēšanā, valsts amatpersonu darbības kontrolē un interešu konfliktu novēršanā, kā arī koruptīvu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā.

Pārskata periodā Birojs uzsāka OECD Konvencijas rekomendāciju ieviešanu, izglītojot par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos, OECD Konvencijas 2009.gada rekomendācijām, iekšējās kontroles lomu un korupcijas risku vadību mazā un vidējā uzņēmumā, juridiskās personas atbildības jautājumiem, OECD Konvencijas ieviešanu un koruptīvu līdzekļu legalizācijas tipoloģiju, grozījumiem Krimināllikumā un Kriminālprocesa likumā.

Izpildot vienu no OECD Pretkukuļošanas darba grupas otrās fāzes novērtējuma ziņojumā iekļautajām rekomendācijām saistībā ar grāmatvedības, ārējā audita un iekšējo kontroli uzņēmumos, kā arī, atzīmējot Starptautisko pretkorupcijas dienu, Birojs rīkoja diskusiju par iekšējās kontroles mehānismiem uzņēmumos, lai veicinātu godprātīgu uzņēmējdarbības vidi Latvijā. Diskusijā piedalījās vairāk nekā 50 pārstāvji no uzņēmējus apvienojošām organizācijām, pašvaldību un valsts kapitālsabiedrībām, valsts institūcijām, kā arī privātajiem uzņēmumiem. Pasākuma laikā Birojs informēja par plānu izstrādāt regulējumu, nosakot iekšējās kontroles pamatprasības, lai novērstu korupcijas un interešu konflikta riskus publiskas personas institūcijās, tādējādi attiecinot regulējumu uz valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībām. Mērķis ir panākt tādas iekšējās kontroles sistēmas ieviešanu, kas maksimāli ierobežotu korupcijas rašanos un finanšu līdzekļu izkrāpšanas iespējas, vienlaikus valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību pārvaldībai jāklūst par labās prakses piemēru šīs sistēmas ieviešanā.

2015.gada otrajā pusgadā, atgādinot uzņēmējiem par godprātīgu komerciālo darbību, Birojs ir izstrādājis bukletu un infografiku, lai aicinātu uzņēmējus novērtēt korupcijas riskus un ieviest to novēršanas pasākumus, izstrādājot ētikas normas, attīstot iekšējās kontroles un ziņošanas mehānismus, kā arī izglītojot un apmācot darbiniekus, tiek sniegta informācija arī par juridiskajām personām piemērojamajiem piespiedu ietekmēšanas līdzekļiem, ja kukuļošana veikta juridiskas personas interesēs, labā vai tās nepienācīgas pārraudzības vai kontroles rezultātā. Papildus tika sagatavota arī publikācija laikrakstā “Dienas Bizness” par godprātīgu uzņēmējdarbību.

1.3. Izglītošana un sabiedrības informēšana

Pārskata periodā par pretkorupcijas, interešu konflikta novēršanas, publiskās pārvaldes ētikas jautājumiem un politiskās aģitācijas ierobežojumiem organizētas 49 izglītojošas nodarbības, kopumā aptverot 1863 personu lielu auditoriju.

Novadīto pasākumu skaits pārskata periodā pēc izglītošanas tēmām:

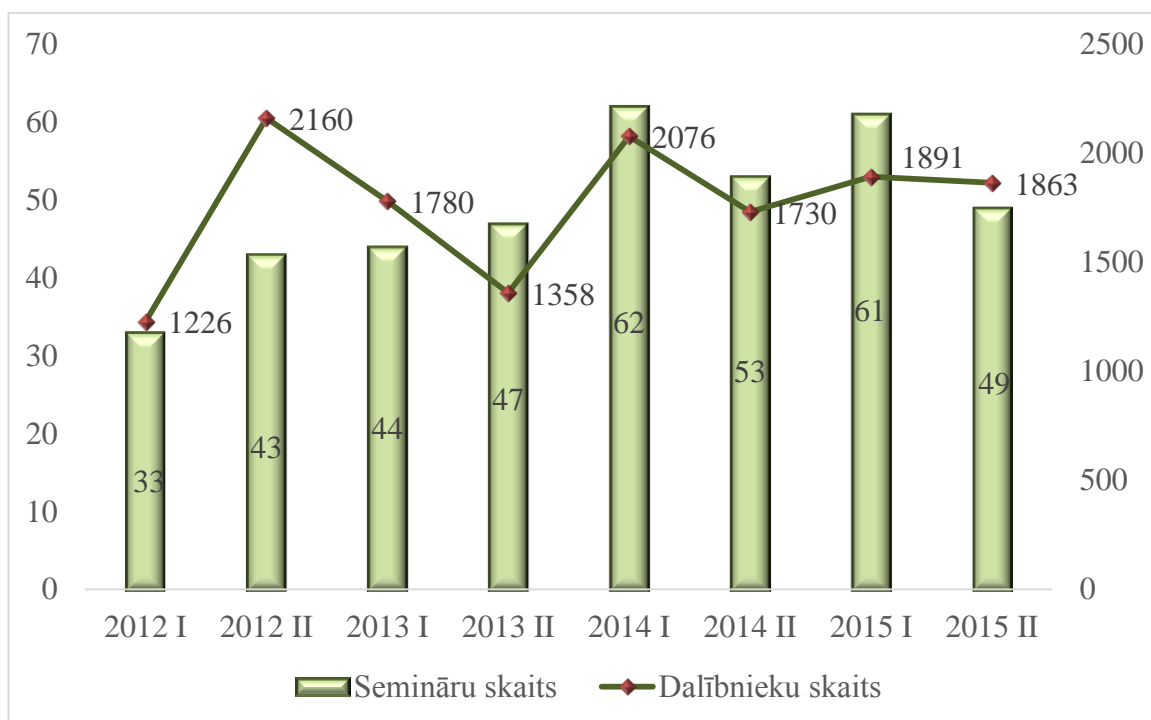
1) 13 izglītošanas pasākumi par interešu konflikta novēršana un publiskās pārvaldes ētiku;

2) 13 izglītošanas pasākumi par korupcijas izpausmes formām, korupcijas un krāpšanas riskiem;

3) četri izglītošanas pasākumi par OECD Konvencijas par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos ieviešanu;

4) 19 izglītošanas pasākumi par citām tēmām, tai skaitā par lobēšanu, iekšējās kontroles pasākumiem, korupcijas riskiem medicīnā, Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņēs 2015.-2020.gadam noteiktajiem uzdevumi publiskas personas institūcijām.

Pārskata periodā izglītotas 1863 personas, no kurām: 1400 valsts amatpersonas (ierēdņi, inspektori, iestāžu vadītāji un viņu vietnieki, iepirkuma komisiju locekļi, pašvaldības deputāti un citi) un publiskas personas institūciju darbinieki; 255 jaunieši un studenti (tai skaitā 205 medicīnas studenti); 127 tālākizglītotāji pretkorupcijas jautājumos (tai skaitā 63 Rīgas pilsētas pašvaldības iestāžu un kapitālsabiedrību amatpersonas, kas atbildīgas par pretkorupcijas pasākumu ieviešanu savās institūcijās); 144 medicīnas darbinieki.

2.attēls. Izglītošanas pasākumi un dalībnieku skaits

2015.gada otrajā pusgadā turpināta pašvaldību amatpersonu un darbinieku izglītošana gan par interešu konflikta novēršanas jautājumiem un korupcijas cēloņiem un sekām, gan arī par korupcijas risku identificēšanu. Analizējot Biroja praksi par amatpersonu saukšanu pie administratīvās atbildības par likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” pārkāpumiem, tika secināts, ka lielu daļu pārkāpumu izdara pašvaldību amatpersonas, pieņemot lēmumus interešu konflikta situācijās, tāpēc 2015.gadā viena no prioritārajām jomām bija pašvaldību amatpersonu izglītošana, tai skaitā, pašvaldību deputātu, iestāžu vadītāju, iepirkumu komisiju locekļu izglītošanu.

Pārskata periodā Birojs turpināja valsts amatpersonu un publisko institūciju darbinieku zināšanu testēšanu par korupcijas un interešu konflikta novēršanas jautājumiem. Analizējot testēšanas rezultātus, Birojs ir secinājis, ka kopumā amatpersonu zināšanas par interešu konflikta un pretkorupcijas jautājumiem ir vērtējamas kā labas, jo vidēji amatpersonas atbildējušas pareizi uz 86% jautājumu. Mazāk par 60% pareizo atbilžu snieguši tikai 3,5% testēto amatpersonu. Vājākas zināšanas amatpersonām bijušas jautājumos par interešu konflikta identificēšanu dažādās darba situācijās. Nedaudz labākas zināšanas par pretkorupcijas jautājumiem ir valsts sektorā nodarbinātajiem, savukārt pašvaldībās strādājošajām amatpersonām, turklāt pašvaldību iestāžu vadītājiem un viņu vietniekiem, izpilddirektoriem un pagasta pārvalžu vadītājiem testa rezultāti joprojām ir nedaudz zem vidējā rādītāja – vidēji vadītāji atbildējuši pareizi uz 78% jautājumu (vidēji visu pašvaldību amatpersonu vidū - 84%).

Pārskata periodā izveidotas Biroja lapas sociālajos tīklos facebook.com, draugiem.lv, ok.ru. Papildināts un sagatavots drukāšanai buklets par Biroja darbu angļu valodā, aktualizējot informāciju un pievienojot informāciju par 2015.gada pirmā pusgada darba rezultātiem.

2015.gada otrajā pusgadā organizēts ideju konkurss jauniešiem „Mēs pret korupciju!”, kurā jaunieši aicināti iesūtīt pretkorupcijas zibakcijas idejas. Pārskata periodā sabiedrības informēšanai tika rīkota sociālā kampaņa, kuras ietvaros tika izgatavots plakāts ar saukli „Nepieļauj!” un videoklips „Sāc ar sevi – nepieļauj!”. Kampaņas mērķis ir aicināt sabiedrību nepieļaut koruptīvas darbības, koruptīvu lēmumu pieņemšanu. Pārskata periodā tika rīkotas arī divas Sabiedriski konsultatīvās padomes sēdes, viena informatīvā diena Latgalē.

Informējot sabiedrību par korupcijas attīstības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī par veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanai un apkarošanai, 2015.gada pēdējos sešos mēnešos Biroja amatpersonas ir sagatavojušas un publicējušas 55 paziņojumus plašsaziņas līdzekļiem un 269 reizes sniegušas atbildes uz mediju pārstāvju jautājumiem.

2015.gada otrajā pusgadā tika veikta socioloģiskā aptauja par sabiedrības attieksmi pret korupciju. Kā liecina pētījuma rezultāti, tad aizvien turpina samazināties to iedzīvotāju skaits, kuri ir veikuši koruptīvas darbības veselības aprūpes sistēmā, saskarsmē ar Ceļu policiju, veicot autotransporta reģistrāciju vai tehnisko apskati, veicot pases apmaiņu vai iegūšanu, kā arī kārtojot uzturēšanās atļaujas vai izsaukumus. Tomēr pētījums arī atklāj, ka par vienu KNABzino_27012016.docx; Informatīvais ziņojums "Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbību no 2015.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim "

procentpunktu pieaudzis to respondentu skaits, kuri izmantojuši koruptīvas darbības jautājumu kārtošana tiesā, izmantojot neoficiālus maksājumus, dāvanas vai pazīšanos. Savukārt pozitīvi vērtējams tas, ka samazinājies to iedzīvotāju skaits, kuri veikuši salīdzinoši nopietnākas koruptīvas darbības – devuši kukuļos summas virs 7 EUR vai vērtīgas dāvanas. Kukuļa došanas iespēju valsts amatpersonai pieļāva 22,2% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju un tas ir par 7,3% mazāk nekā 2014. gada pētījumā.

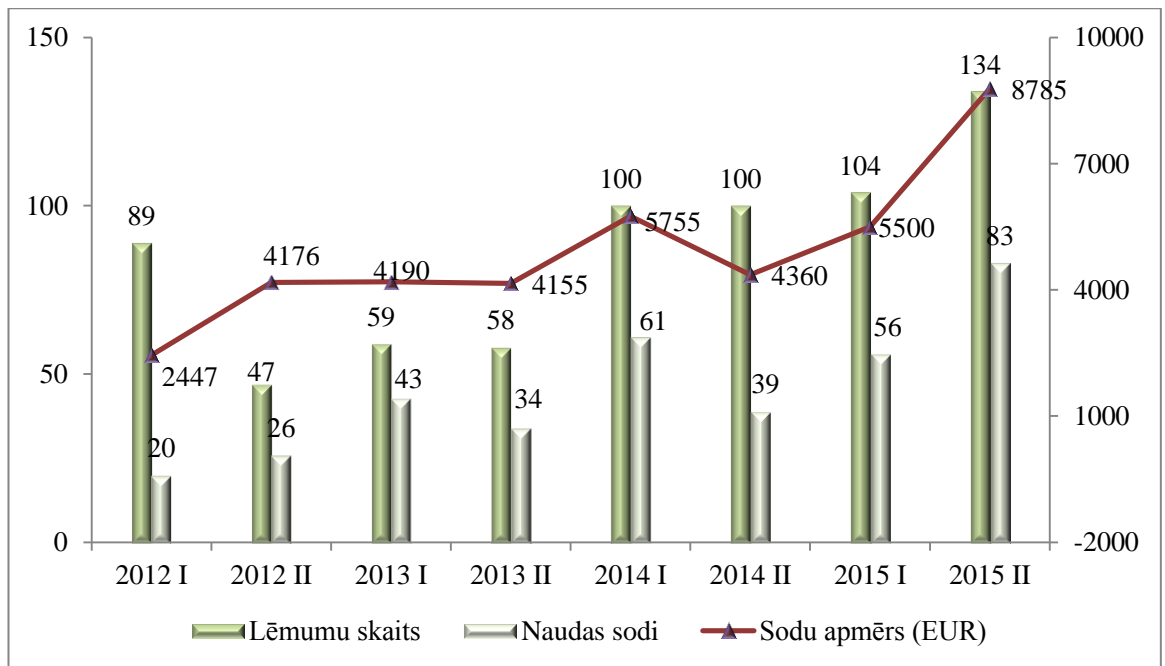
1.4. Valsts amatpersonu darbības kontrole

Lai nodrošinātu valsts amatpersonu darbību sabiedrības interesēs, novēršot jebkuras valsts amatpersonas, tās radnieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās ieinteresētības ietekmi uz valsts amatpersonas darbību, Birojs kontrolē likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” izpildi, kā arī citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto papildu ierobežojumu ievērošanu. Izskatot iesniegumus un sūdzības par valsts amatpersonu iespējamo darbību interešu konflikta situācijā, vienlaicīgi tiek pārbaudīta šo valsts amatpersonu deklarācijās norādītā informācija, lai konstatētu, vai valsts amatpersonas ir ievērojušas likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteiktos ierobežojumus, aizliegumus un pienākumus. Veicot minētās funkcijas, 2015.gada otrajā pusgadā Birojs pabeidza 210 pārbaudes (2015.gadā kopā – 436 pārbaudes). Veikto pārbažu ietvaros atbilstoši savai kompetencei Birojs ir izvērtējis 449 amatpersonu darbību, pārbaudot 516 amatpersonu deklarācijas (kopā 2015.gadā 948 valsts amatpersonas, pārbaudot 1206 deklarācijas).

Saistībā ar likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” valsts amatpersonām noteikto ierobežojumu, aizliegumu un pienākumu neievērošanu, pārskata periodā 85 gadījumos ir uzsākta lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā (2015.gadā kopā – 217 gadījumos).

Pārskata periodā ir pieņemti 134 lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās (2015.gadā kopā 238 lēmumi). Ar naudas sodu tika sodītas 83 valsts amatpersonas par kopējo summu 8785 EUR apmērā (2015.gadā kopā 139 amatpersonas par kopējo summu 14 285 EUR), savukārt 44 gadījumos ziņas par administratīvo pārkāpumu bija pietiekamas, lai Birojs konstatētu, ka izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs, un pieņemtu lēmumu neuzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību, izsakot mutvārdu aizrādījumu. Pieņemtie lēmumi un uzliktie naudas sodi ir atspoguļoti 3.attēlā.

2015.gada otrajā pusgadā saskaņā ar likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 30.pantu astoņām personām lūgts atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus par kopējo summu EUR 1375 (2015.gadā kopā 15 amatpersonām, 5641 EUR apmērā). Pamatojoties uz Biroja pieņemtajiem lēmumiem administratīvo pārkāpumu lietās, amatpersonas 2015.gada otrajā pusgadā valsts budžetā ir pārskaitījušas administratīvo naudas sodu kopsummā EUR 7421 (2015.gadā kopā – 14 011 EUR).

3.attēls. Pieņemtie lēmumi un uzliktie naudas sodi

2015.gadā visbiežāk pieļautie likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikto ierobežojumu pārkāpumi ir saistībā ar speciālajiem ierobežojumiem attiecībā uz amatu savienošānu (31,1%). Vienādi bieži pieļauti tādu ierobežojumu pārkāpumi, kas saistīti ar ienākumu gūšanu (18,3%) un rīcību ar publiskas personas mantu (18,3%). 22 valsts amatpersonas pieļāvušas pārkāpumus attiecībā uz ziedojumu pieņemšanu. Dažos gadījumos (4,3%) pieļautie pārkāpumi bijuši saistībā ar valsts amatpersonas amata savienošānu izpildes kārtību, savukārt pārējie gadījumi (2,6%) saistīti ar atsevišķiem pārkāpumiem attiecībā uz komercdarbības ierobežojumiem, informācijas izmantošanas aizliegumu, aizliegumu ietekmēt administratīvo aktu izdošanu un aizliegumu būt par pārstāvi.

2015.gada otrajā pusgadā Biroja priekšniekam apstrīdēti 27 Biroja amatpersonu pieņemtie lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās attiecībā uz likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikto ierobežojumu un aizliegumu neievērošanu. Izskatāmajos gadījumos, izvērtējot minētās sūdzības, Biroja priekšnieks 25 gadījumos atstāja Biroja amatpersonas lēmumus negrozītus, vienā gadījumā – lēmums tika grozīts daļā un samazināts naudas soda apmērs, savukārt vienas lietvedības ietvaros pieņemti divi lēmumi, kuros atteikts izskatīt sūdzību, jo bija nokavēts lēmuma pārsūdzēšanas termiņš.

Izpildot likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 31.pantā noteikto pienākumu informēt sabiedrību par amatpersonām attiecībā uz kurām ir pieņemti lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās, pārskata periodā Biroja tīmekļa vietnē ir publicēti 36 apraksti par administratīvi sodītajām personām interešu konflikta jomā. Savukārt par tādiem konstatētajiem pārkāpumiem, kuri bijuši maznozīmīgi, informācija ir apkopota tabulā un publicēta Biroja tīmekļa vietnē, pārskata periodā tajā izdarīti 64 ieraksti.

2. Korupcijas apkarošana

2015.gada otrajā pusgadā prokuratūras iestādēm kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti 10 kriminālprocesi pret 18 aizdomās turētām personām (2015.gada kopā 16 kriminālprocesi pret 33 personām). Izmeklējot koruptīvus noziedzīgus nodarījumus, pārskata periodā Birojā tika uzsākti 14 kriminālprocesi, savukārt 2015.gadā kopā 27 kriminālprocesi. Kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīto kriminālprocesu un Birojā uzsāktu kriminālprocesu skaits atspoguļots 4.attēlā.

Pārskata periodā Biroja amatpersonas izskatīja 52 personu iesniegumus (2015.gadā kopā – 126 personu iesniegumus), no kuriem 35 gadījumos (2015.gadā kopā – 100 gadījumos) veica pārbaudes par iespējamu likuma pārkāpumu, izmantojot Biroja likumā noteiktās pilnvaras, kas nav kriminālprocesuālās pilnvaras.

No pārskata periodā 14 uzsāktajiem kriminālprocešiem septiņi uzsākti pēc iegūtās operatīvās informācijas, divi kriminālprocesi uzsākti resoriskās pārbaudes rezultātā, savukārt pieci kriminālprocesi izdalīti no lietvedībā esošajiem kriminālprocešiem, kas iepriekš arī uzsākti pēc iegūtās operatīvās informācijas.

Kopumā pārskata periodā Biroja amatpersonas uzsākušas 129 resoriskās pārbaudes, kā arī pabeigušas 129 resoriskās pārbaudes. Uz 2015.gada 31.decembri Izmeklēšanas nodaļas lietvedība atradās 42 krimināllietas.

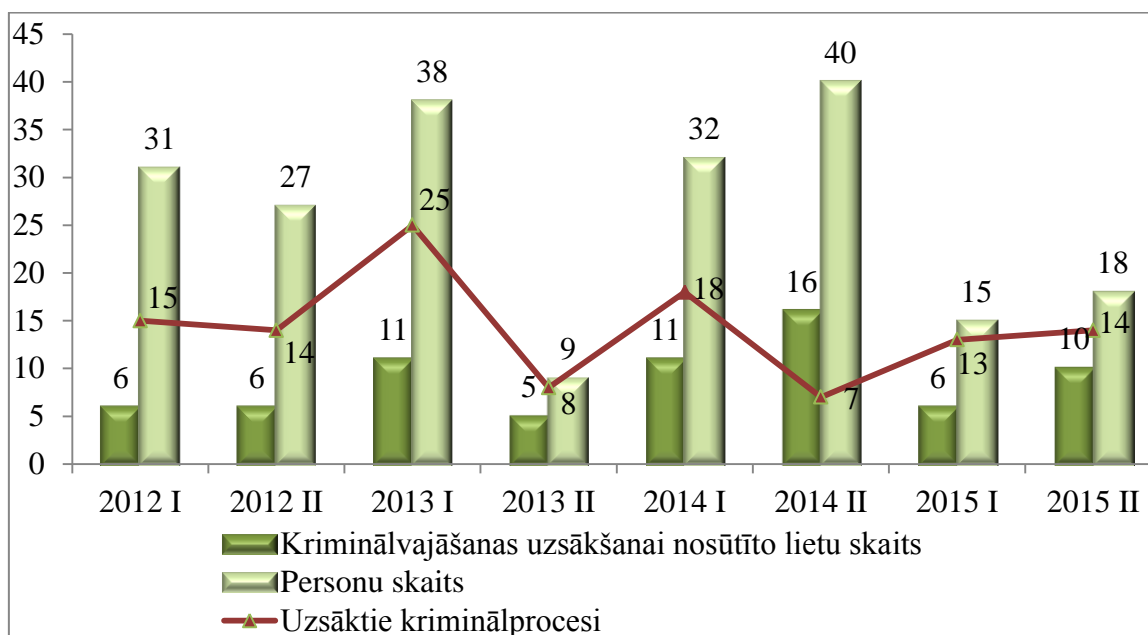
Pārskata periodā viens no nozīmīgākajiem uzsāktajiem kriminālprocešiem ir pret VAS „Latvijas Dzelzceļš” valdes priekšsēdētāju par kukuļa lielā apmērā piedāvājuma pieņemšanu (Krimināllikuma 320. pants 3.daļa). Kriminālprocesa ietvaros iegūto pierādījumu kopums dod pietiekamu pamatu uzskatīt, ka kukulis saņemts saistībā ar VAS „Latvijas Dzelzceļš” meitasuzņēmuma SIA “LDZ ritošā sastāva serviss” iepirkumu. Sākotnēji aizdomās turētajai personai tika piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums. 2015.gada oktobrī tika iemaksāta drošības nauda un persona, kas tiek turēta aizdomās par kukuļņemšanu, atbrīvota no apcietinājuma.

Tāpat Birojs ir uzsācis kriminālprocesu saistībā ar Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta veiktajiem iepirkumiem, kas saistīti ar operatīvā autotransporta iegādi un sanitāro pakalpojumu sniegšanu. Birojs, izvērtējot Valsts kontroles veiktās revīzijas materiālus, veica resorisko pārbaudi, kuras rezultātā iegūtās ziņas bija pamats kriminālprocesa uzsākšanai.

2015.gada augustā Birojs nosūtīja Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētai prokuratūrai 2015.gada jūnijā uzsāktā kriminālprocesa materiālus pret divām personām par krāpšanu un vienu personu par krāpšanas atbalstīšanu un dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu. Minētais kriminālprocess tika izdalīts no 2013.gadā uzsāktā kriminālprocesa par Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR” amatpersonu iespējamu ļaunprātīgu dienesta stāvokļa izmantošanu saistībā ar 2011.gada un 2012.gada iepirkumiem par stikla zušu piegādi un to ielaišanu Latvijas upēs un ezeros.

Birojs ir nosūtījis Rīgas tiesas apgabala prokuratūrai 2014.gadā uzsāktā kriminālprocesa materiālus ar lūgumu saukt pie kriminālatbildības VID amatpersonu par kukuļa pieņemšanu. Līdzās amatpersonai Birojs lūdz saukt pie kriminālatbildības arī piecas privātpersonas. Izmeklēšanas gaitā iegūto pierādījumu kopums dod pamatu Biroja izmeklētājam uzskatīt, ka VID amatpersona pieņēmusi kukuli saistībā ar labvēlīga lēmuma pieņemšanu kukuļa devēja interesēs, atceļot iepriekš pieņemto VID lēmumu par pievienotās vērtības nodokļa uzrēķinu.

Lai nodrošinātu pierādījumu iegūšanu un nostiprināšanu Biroja lietvedībā esošajās krimināllietās, 2015.gada gadā Birojs ir sagatavojis astoņus tiesiskās palīdzības lūgumus uz tādām valstīm kā Apvienotā Karaliste, Austrija, Igaunija un Vācija, kā arī izpildījis astoņus ārvalstu tiesiskās palīdzības lūgumus.

4.attēls. Kriminālvajāšanai nosūtīto lietu un personu skaits, kā arī uzsāktie kriminālprocesi.

3. Politisko partiju un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrole

Politisko partiju un to apvienību finansēšanas noteikumu kontroles mērķis ir nodrošināt partiju finansiālās darbības atklātumu, likumību un atbilstību parlamentārās demokrātijas sistēmai. Veicot likumā noteiktās funkcijas politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas kontroles jomā, pārskata periodā Biroja amatpersonas veica 40 politisko partiju pārbaudes attiecībā uz 2014.gada pārskatu patiesumu (kopā 2015.gadā 55 pārbaudes).

No 72 partijām, kurām bija jāiesniedz 2014.gada pārskati, līdz 2015.gada 31.decembrim nebija iesniegti 12 partiju gada pārskati – A8 partija, Daugavpilsmana pilsēta, Latviešu Zemnieku Savienība, Mūsu izvēle, Mūsu zeme, Osipova

partija, Par Dzimto Valodu!, Par Labu Latviju, Par Neatkarīgu Latviju!, Sociālā Taisnīguma partija, Latvijas kustība Solidaritāte, Tautas kontrole.

2015.gada otrajā pusgadā turpināts iesniegt tiesā prasības pieteikumus apturēt četru partiju darbību par gada pārskatu neiesniegšanu – Mūsu zeme, Par Neatkarīgu Latviju!, Sociālā Taisnīguma partija, Tautas kontrole. Savukārt prasības pieteikumi apturēt partiju darbību tiesā iesniegti par divām partijām – A8 partija, Par Dzimto Valodu!.

2015.gada otrajā pusgadā sešiem politiskajiem spēkiem izmaksāts valsts budžeta finansējums sešām partijām („Saskaņa” sociāldemokrātiskā partija, Partija „VIENOTĪBA”, Zaļo un Zemnieku savienība, Nacionālā apvienība „Visu Latvijai!”-„Tēvzemei un Brīvībai/LNNK”, No sirds Latvijai, Latvijas Reģionu Apvienība) kopā 306 199 EUR apmērā.

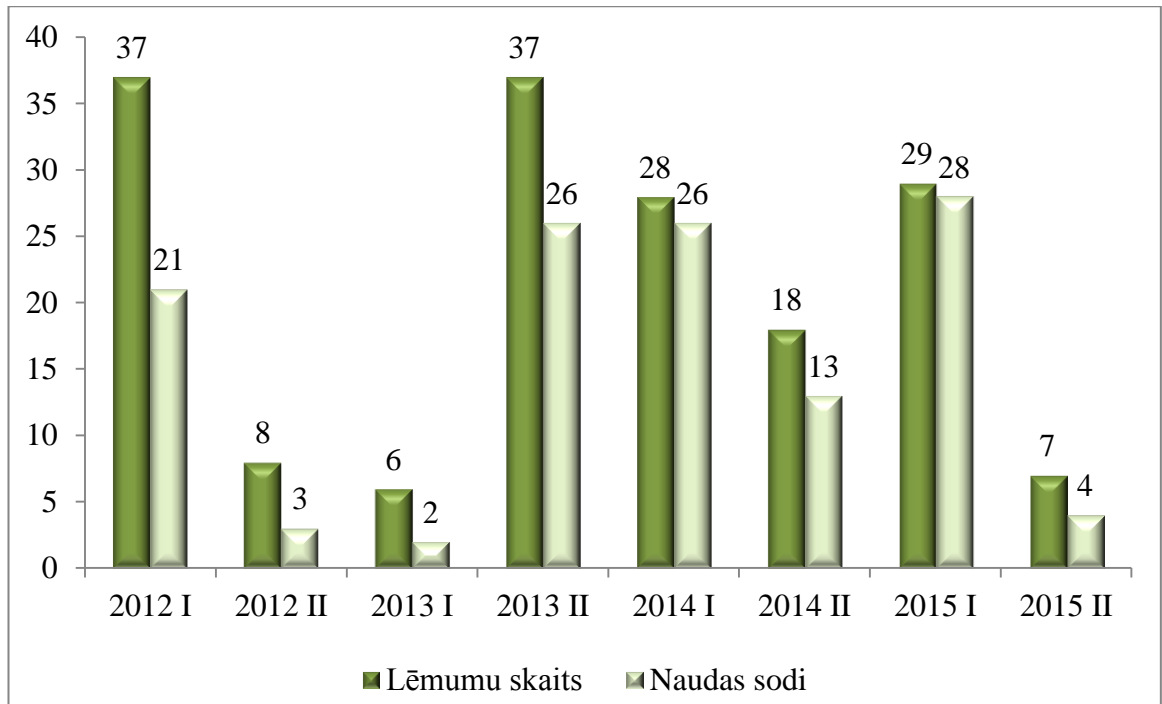
Savukārt attiecībā uz 2014.gada finansējumu, kas tika piešķirts četrām partijām, ir pabeigtas finansējuma izlietošanas pārbaudes attiecībā uz trīs partijām, kuru rezultātā attiecībā uz vienu partiju pieņemts lēmums par finanšu līdzekļu atmaksu valsts budžetā, kas ir pārsūdzēts tiesā.

2015.gada otrajā pusgadā publicēti 211 saraksti par partiju saņemtajiem ziedojumiem un biedru naudām, kā arī viens vēlēšanu deklarācijas un 11 gada pārskatu precizējumi. Kopā 2015.gadā publicēti 425 saraksti par partiju saņemtajiem ziedojumiem un biedru naudām, kā arī 13 vēlēšanu deklarācijas un 77 gada pārskati (tai skaitā precizējumi).

Veicot vēlēšanu deklarāciju, gada pārskatu un ziedojumu pārbažu rezultātā otrajā pusgadā pieņemti astoņi lēmumi par 2013.gada un 2014.gada pretlikumīgā finansējuma 46 351 EUR ieskaitīšanu valsts budžetā. 2015.gadā kopumā pieņemti 18 lēmumi par 76 860 EUR.

Atbilstoši Biroja kompetencei, kontrolējot “Priekšvēlēšanu aģitācijas likumā” un Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā noteiktos ierobežojumus, pārskata periodā Biroja amatpersonas ir uzsākušas 12 administratīvā pārkāpuma lietas (kopā 2015.gadā 43 administratīvā pārkāpuma lietas). Kopumā 2015.gadā ir pieņemti 36 lēmumi, no kuriem 32 gadījumos piemērots naudas sods. Pieņemto lēmumu skaits un piemērotais naudas sods redzams 5.attēlā.

2015.gada otrajā pusgadā no minētajiem lēmumiem administratīvo pārkāpumu lietās ir pieņemti septiņi, no kuriem četros gadījumos ir piemērots naudas sods. No pusgadā pieņemtajiem lēmumiem vēlēšanu deklarāciju un gada pārskatu pārbažu rezultātā pieņemti seši, no kuriem trīs partijām piemērots naudas sods – kopā 100 EUR apmērā, trīs partijām, pārkāpumu atzīstot par maznozīmīgu, izteikts mutvārdu aizrādījumus. Savukārt, kontrolējot priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumus pieņemts viens lēmums par naudas soda uzlikšanu 200 EUR apmērā.

5.attēls. Pieņemto lēmumu skaits un piemērotais naudas sodu skaits

Biroja priekšniekam ir apstrīdēti trīs Biroja amatpersonu pieņemtie lēmumi administratīvo pārkāpumu lietās attiecībā uz Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma ierobežojumu pārkāpumiem. Izskatāmajos gadījumos, izvērtējot minētās sūdzības, Biroja priekšnieks Biroja amatpersonu lēmumus atstāja spēkā.

Pēc iepriekšējā gadā notikušajām Saeimas un Eiropas Parlamenta vēlēšanām 2015.gadā ziedojumu apmērs poliskajām partijām un to apvienībām ir krietni sarucis. Salīdzinot ar 2014.gadu, kad politiskajiem spēkiem ziedoto līdzekļu kopējā summa bija EUR 5 211 470, bet 2015.gadā tā bija ievērojami mazāka – EUR 830 337, kas uzskatāmi parāda to, ka ziedošanas prakse nemainās un joprojām lielākie līdzekļi tiek ziedoti īsi pirms vēlēšanu norises, savukārt citā laikā tie ir salīdzinoši minimāli.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
priekšnieks

J.Streļčenoks

27.01.2016.
3272
S.Helviga, 67356168
sintija.helviga@knab.gov.lv